श्यावाश्व आत्रेयः।मरुतः। जगती, १० त्रिष्टुप्।

प्रयज्यवो मरुतो भ्राजदृष्टयो बृहद्वयो दधिरे रुक्मवक्षसः।
ईयन्ते अश्वैः सुयमेभिराशुभिः शुभं यातामनु रथा अवृत्सत॥ ५.०५५.०१

प्रयज्यवः- प्रकर्षदानशीलाः। मरुतः। भ्राजदृष्टयः- दीप्तचक्षुषः। रुक्मवक्षसः- हिरण्याभरणवक्षस्थलाः। बृहत्- महत्। वयः- हविः। दधिरे- धृतवन्तः। सुयमेभिः- नियमितैः। आशुभिः- वेगवद्भिः। अश्वैः- गौरतुरगैः। ईयन्ते- गच्छन्ति। शुभम्- भद्रम्। याताम्- गच्छताम्। रथाः। अनु अवृत्सत- अनुवर्तन्ते ॥१॥

स्वयं दधिध्वे तविषीं यथा विद बृहन्महान्त उर्विया वि राजथ।
उतान्तरिक्षं ममिरे व्योजसा शुभं यातामनु रथा अवृत्सत॥ ५.०५५.०२

यथा। विद- जानीथ। तथा। स्वयम्- स्वत एव। तविषीम्- शक्तिम्। दधिध्वे- धारयत। महान्तः- महात्मानः। बृहत्- बृहन्तः। उर्विया- विस्तृताः। वि राजथ- विशेषेण प्रकाशध्वे। ओजसा- बलेन। अन्तरिक्षम्। वि- विशेषेण। ममिरे- व्याप्नुथ ॥२॥

साकं जाताः सुभ्वः साकमुक्षिताः श्रिये चिदा प्रतरं वावृधुर्नरः।
विरोकिणः सूर्यस्येव रश्मयः शुभं यातामनु रथा अवृत्सत॥ ५.०५५.०३

साकम्- सहैव। जाताः- उद्भूताः। सुभ्वः- सुजाताः। साकम्- सहैव। उक्षिताः- वर्षकाः। नरः- नेतारः। श्रिये- मङ्गळाय। चित्- एव। आ- आभिमुख्येन। प्रतरम्- प्रकृष्टतरम्। ववृधुः। विरोकिणः- विरोचमानाः। सूर्यस्येव रश्मयः- सूर्यकिरणवत् स्थिताः ॥३॥

आभूषेण्यं वो मरुतो महित्वनं दिदृक्षेण्यं सूर्यस्येव चक्षणम्।
उतो अस्माँ अमृतत्वे दधातन शुभं यातामनु रथा अवृत्सत॥ ५.०५५.०४

Dr. Rangani
WEBOLIM

मरुतः। वः- युष्माकम्। महित्वनम्- माहात्म्यम्। आभूषेण्यम्- मण्डितव्यम्। दिदृक्षेण्यम्- दर्शनीयम्। सूर्यस्य। चक्षणम्- दर्शनम्। इव भवति। अस्मान्। अमृतत्त्वे। दधातन- धत्त ॥४॥

उदीरयथा मरुतः समुद्रतो यूयं वृष्टिं वर्षयथा पुरीषिणः।
न वो दस्रा उप दस्यन्ति धेनवः शुभं यातामनु रथा अवृत्सत॥ ५.०५५.०५

पुरीषीणः- हे उदकवन्तः। मरुतः। समुद्रतः- अन्तरिक्षात्सागराद्वा। उदीरयथ- उद्गमयथ। यूयम्। वृष्टिम्। वर्षयथ। वः- युष्माकम्। दस्राः- दर्शनीयाः। धेनवः- प्रीणयितारो मेघाः। न। उप दस्यन्ति- उपक्षयं गच्छन्ति ॥५॥

यदश्वान्धूर्षु पृषतीरयुग्ध्वं हिरण्ययान्प्रत्यत्काँ अमुग्ध्वम्।
विश्वा इत्स्पृधो मरुतो व्यस्यथ शुभं यातामनु रथा अवृत्सत॥ ५.०५५.०६

यत्- यदा। धूर्षु- रथधूर्षु। पृषतीः अश्वान्- गौराश्वान्। अयुग्ध्वम्- योजितवन्तः। हिरण्ययान्- सुवर्णान्। अत्कान्- कवचान्। प्रति अमुग्ध्वम्- प्रत्यमुञ्चत। तदा। विश्वाः- सर्वान्। स्पृधः- स्पर्धमानान् विरोधिनः। मरुतः। व्यस्यथ- विक्षिपथ ॥६॥

न पर्वता न नद्यो वरन्त वो यत्राचिध्वं मरुतो गच्छथेदु तत्।
उत द्यावापृथिवी याथना परि शुभं यातामनु रथा अवृत्सत॥ ५.०५५.०७

पर्वताः- गिरयः। नद्यः। वः- युष्मान्। न। वरन्त- वारयन्ते। यत्र। अचिध्वम्- जानीथ। तत्। गच्छथ। मरुतः। उत- अपि च। द्यावापृथिवी- द्यावापृथिव्यौ। वर्षणार्थं परि याथन- परितो याथ ॥७॥

यत्पूर्व्यं मरुतो यच्च नूतनं यदुद्यते वसवो यच्च शस्यते।
विश्वस्य तस्य भवथा नवेदसः शुभं यातामनु रथा अवृत्सत॥ ५.०५५.०८

Dr. Rangani
WEBOLIM

वसवः- हे शरण्याः। मरुतः। यत्। पूर्व्यं- पुरातनम्। यत्। च। नूतनम्- नवीनम्। यत्। उद्यते- उदेति। यत्। च। शस्यते- प्रशंस्यते। विश्वस्य- सर्वस्य। अस्य। नवेदसः- जानन्तः। भवथ ॥८॥

मृळत नो मरुतो मा वधिष्टनास्मभ्यं शर्म बहुलं वि यन्तन।
अधि स्तोत्रस्य सख्यस्य गातन शुभं यातामनु रथा अवृत्सत॥ ५.०५५.०९

नः- अस्मान्। मृळत- आनन्दयत। मरुतः। मा। वधिष्टन- वधं कुरुत। अस्मभ्यम्- नः। बहुळम्- प्रभूतम्। शर्म- क्षेमम्। वि यन्तन- विशेषेण कुरुत। सख्यस्य- सौहृदम्। स्तोत्रस्य- मन्त्रम्। अधि गातन- अधिगच्छत ॥९॥

यूयमस्मान्नयत वस्यो अच्छा निरंहतिभ्यो मरुतो गृणानाः।
जुषध्वं नो हव्यदातिं यजत्रा वयं स्याम पतयो रयीणाम्॥ ५.०५५.१०

मरुतः। वस्यः- सम्पदम्। अच्छ- अभिलक्ष्य। यूयम्। अस्मान्- नः। नयत। गृणानाः- स्तुताः। अहंतिभ्यः- पापेभ्यः। निः- निर्गमयत। यजत्राः- पूज्याः। नः- अस्माकम्। हव्यदातिम्- हव्यदानम्। जुषध्वम्- सेवध्वम्। वयम्। रयीणाम्- दानयोग्यधनानाम्। पतयः- स्वामिनः। स्याम- भवेम ॥१०॥

Dr. Rangani
WEBOLIM